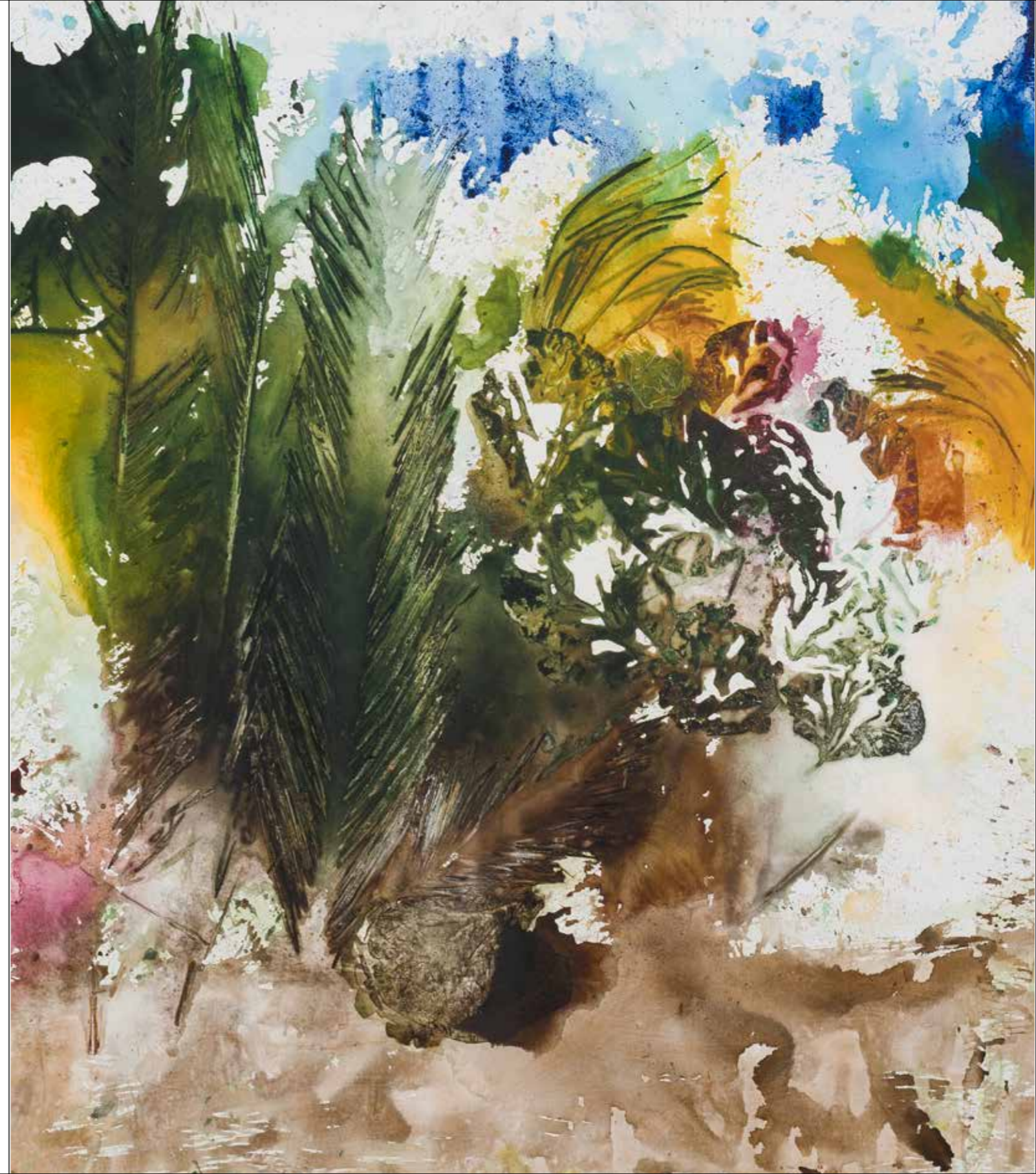

רתם רשף
משפחת האדמה

רתם רשף
משפחת האדמה

רתם רשף | משפחת האדמה | 19 בינואר – 5 באפריל, 2024 | הגלריה העירונית לאמנות, רחובות, בית התרבות ע"ש משה סמילנסקי, בהנהלת סלין איזבורניצקי | אוצר: חגי שבב | עיצוב: דפנה גרייף | צילומים: אבי אמסלם | יובל חי | עריכה לשונית: הדס אחיטוב | תרגום: יהודית אפלטון | הדפסה: רייתן בע"מ | rehovotartgallery.co.il | rotemreshef.com | © 2024 לגלריה העירונית לאמנות, רחובות ולרתם רשף.

ARTIST'S STATEMENT | MAY 2011

My work is a journey of discovery, a quest for meaning and connection. It is a reflection of the world around me, a place of constant change and growth. I seek to capture the essence of life, the beauty of nature, and the human experience. My art is a testament to the power of the imagination and the human spirit.

ARTIST'S BIOGRAPHY | MAY 2011

John Doe is a contemporary abstract painter and sculptor. He has exhibited his work in galleries and museums worldwide. His work is characterized by its vibrant colors and complex textures. He is currently working on a new series of paintings that explore the theme of light and shadow.

ARTIST'S CONTACT | MAY 2011

John Doe
1234 Main Street
New York, NY 10001
Phone: (212) 555-1234
Email: john.doe@art.com

משפחת האדמה

חגי שגב

מרחב אידיאי הוא מעין גן עדן של זיכרונות, מחשבות וחלומות הטבועים בנפש היוצר. הוא איננו ממש, גם בשעה שהוא מדמה מציאות או משחזר אותה באופן חומרית־יאורי. המרחב הציורי שיוצרת רתם רשף בתערוכת היחיד שלה משפחת האדמה, מתפתל ועוטף את קירות הגלריה, ונסוך באידאה רוחנית, מורשת משפחתית שראשיתה בחזונו של משה סמילנסקי, סבא־רבא שלה וממייסדי המושבה רחובות.

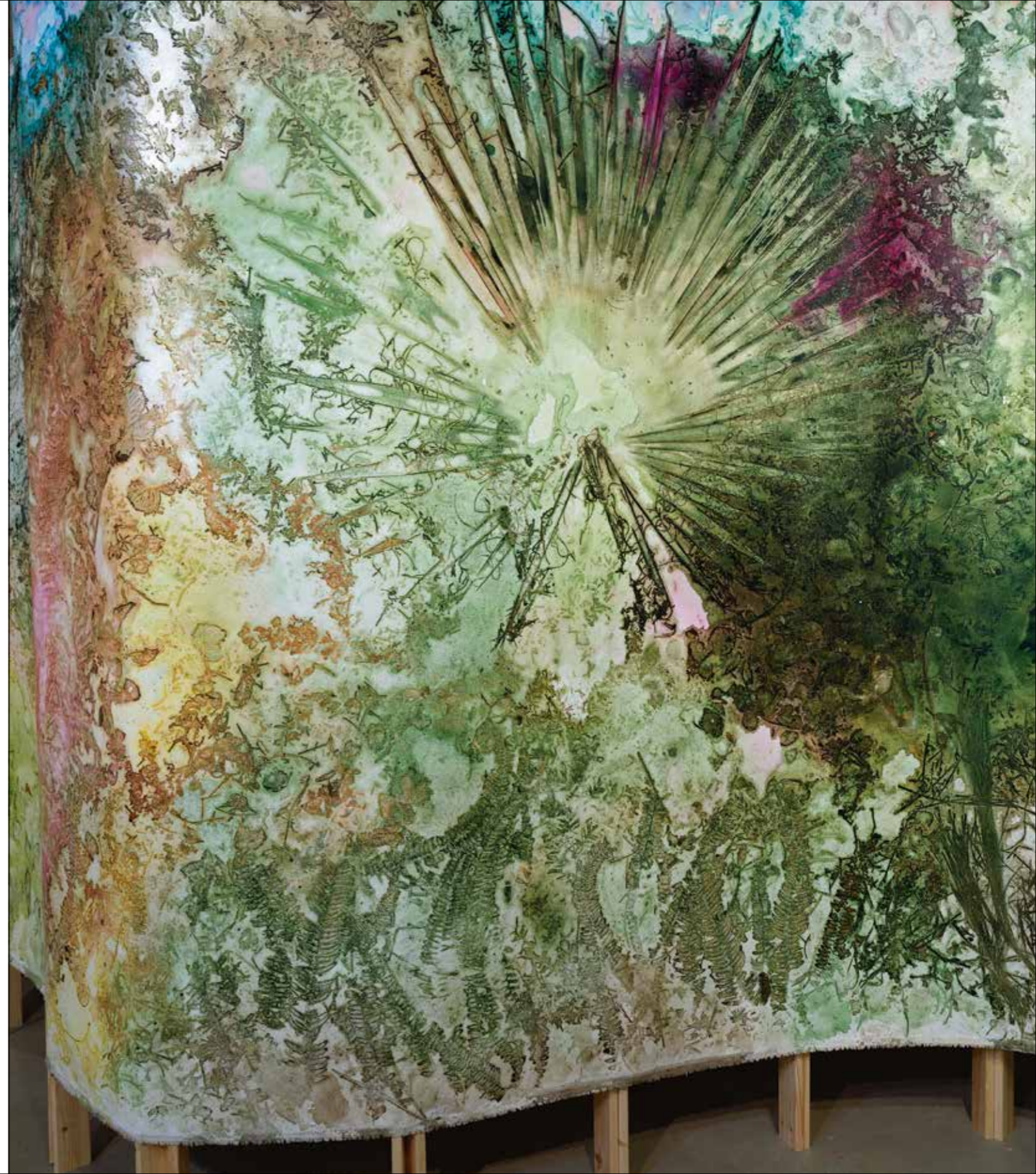
המושבה רחובות הייתה מוקפת בפרדסים מוריקים עמוסי פרי, ובכרמים מניבים שנטע סמילנסקי במאמץ עיקש להיאחז בקרקע ולטעת מולדת. בית גידול משגשג ופורה של יצירה וחיבור לטבע. הכניסה לפרדס ולכרם היוותה כניסה לעולמות בראשיתיים, עטופים בניחוחות הפריחה והפרי. רחש העלים, שורות העצים הישרות המוליכות את המבט אל אופק אופטימי של בריאה, התחדשות, צמיחה של קהילה, התיישבות ותרבות חדשה – כל אלה שזורים באילן המורשת המשפחתית.

יצירתה של רשף בשנים האחרונות עוסקת בהטבעת חומרים שנתפסו כעודפים, מיותרים או כאלו שעבר זמנם, על גבי גלילי בד עצומים (אחד מאלה המוצגים בתערוכה באורך עשרים וחמישה מטרים). היא מציירת תעתועי זיכרון בנוכחות רפאים של מה שנדמה שחדל להתקיים, אך מתגלה מחדש בצורה אחרת, תוך הפניית תשומת הלב אל הפרטים הקטנים שמרכיבים את הזיכרון האישי. רשף עוטפת את העדויות והחפצים שהיא מלקטת בצבע הנספג בקנבס, ומשמר את הזיכרון הוויזואלי והחומרי שלהם לאחר הסרתם ממנו. באמצעות העיטוף והחשיפה, היא מבקשת לספר סיפור ולהציג חוויה ורעיונות – חלקם קונקרטיים, חלקם מופשטים – שיתגלו אט אט על ידי המבקרים בתערוכה. על בדי הציור נותרים מעין "מאובנים גיאולוגיים", עדות אמנותית לזיכרונות עבר קולקטיביים ואישיים, החוברים אל הווה סוער. זהו שיחזור מעובד ופרגמנטרי, מבוסס על התבוננות והתרחקות, המזמין את הצופים לשיטוט מדיטטיבי בין הבדים המתעקלים של הציורים, ובאמצעותו אולי להכרה בְּאמת משותפת ואוניברסלית, ול"תיקון" באמצעות האמנות.

משה סמילנסקי תרם רבות להתיישבות בארץ ישראל מראשיתה בכלל, ושל המושבה רחובות, בפרט. הוא גם השפיע על הלך רוחה של נינתו, האמנית. לצד היותו יזם וחקלאי, הוא היה גם פעיל ציבור, סופר ופובליציסט והרבה לעסוק בחינוך ובכתיבה. בספריו ובפרסומיו הרבים הוא תיאר את חיי היישוב בארץ ישראל. סיפור חייו הסוערים מתואר בין היתר בביוגרפיה 'אם חקלאות כאן, מולדת כאן'¹; מטבע לשון שאותו הגה ושב הרבה להשתמש. זהו סיפור על מעורבות עמוקה ביישוב הארץ ובפיתוחה, מתוך מחויבות לאדמה, לצומח ולאנשים. בהתאם למורשתו זו, הוא נהג לסיים את נאומו באמירה 'תאמר בוקר טוב לעצים – ישיבו לך שנה טובה'.²

¹ דני בר מעוז, אם חקלאות כאן, מולדת כאן, סיפור חייו של משה סמילנסקי, רחובות: עיריית רחובות והמועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, 2015.

² שם, עמ' 220.

נראה שמחויבות זו עברה גם אל יצירתה האמנותית של רשף. מחויבות לא רק לצמחייה, כמו זו המקדמת את הנכנסים לחלל התערוכה, אלא גם מחויבות לעשייה מתוך חדווה ואמונה בטוב; עשייה שמהדהדת מציאות קיימת ויוצרת מציאות חלופית. דבקות במטרה ואולי התעקשות על החזון האישי, הבאים לידי ביטוי בין היתר בתהליכי העבודה הארוכים בסטודיו ובצפייה בהתגבשות המעשה האמנותי, כפעולה הדרגתית ורבת שכבות.

רשף מקבצת בעבודתה את הזיכרונות מהסביבה הקרובה והרחוקה, את הטבע האורבני המקיף אותה, ואת היכולת למפות ולשקף את הסביבה ולעבד את הפרטים המלוקטים לכדי חוויה סובייקטיבית המועברת אל הצופים. "משך" האיסוף ו"משך" היצירה חוברים ל"רצף" שמזמנת רשף ולצופים בתערוכה, בעוד היא מזמינה אותם לשהות בחלל, להתבונן, לראות, לשאוף ולהכיל את הרעיונות העומדים מאחוריה.

התערוכה עולה בימים של משבר עמוק במדינת ישראל, החווה את אחד הזמנים הקשים בתולדותיה. תהליכים שלא ידענו פרצו מתוך זרעי פורענות רחוקים של עבר מודחק. בתוך ים הכאב והשחור, פוגש חזונו האופטימי של סמילנסקי את חזונה הנוסטלגי-אלגי של נינתו. היצירה של יישוב חדש בארץ ישראל בימי העלייה הראשונה והקמת מדינה משגגת, פוגשות את המציאות הדיסטופית של ימינו ונראה כי גם היום, כמו אז, אנו נדרשים לברוא יש-מאין ולהקים מחדש חברה אקטיבית ומפוכחת, המבוססת על חיבור לאדמה, על יושרה ועבודה קשה, מתוך אמונה בכוחו של העם לצמוח מחדש מעפר ואפר.

מעבר להדהודי המציאות המוחשית והמרתה למציאות אינטימית המובעת על גבי הקנבסים, רשף יוצרת "מרחבי רוח" (כשם תערוכתה בשנת 2010) – מרחבים אידיאיים שלתוכם מוזמנים הצופים להיכנס. ההליכה לצד ובינות למגילות הציון, מרמזת לצעידיה בין שבילי הפרדס, בין עצי ההדר, או שיטוט בין שורות הגפנים בכרם. כאן כמו שם, מאפשר השיטוט את המסע האישי בין הפנימי והחיצוני, במחזוריות של צמיחה ושינוי.

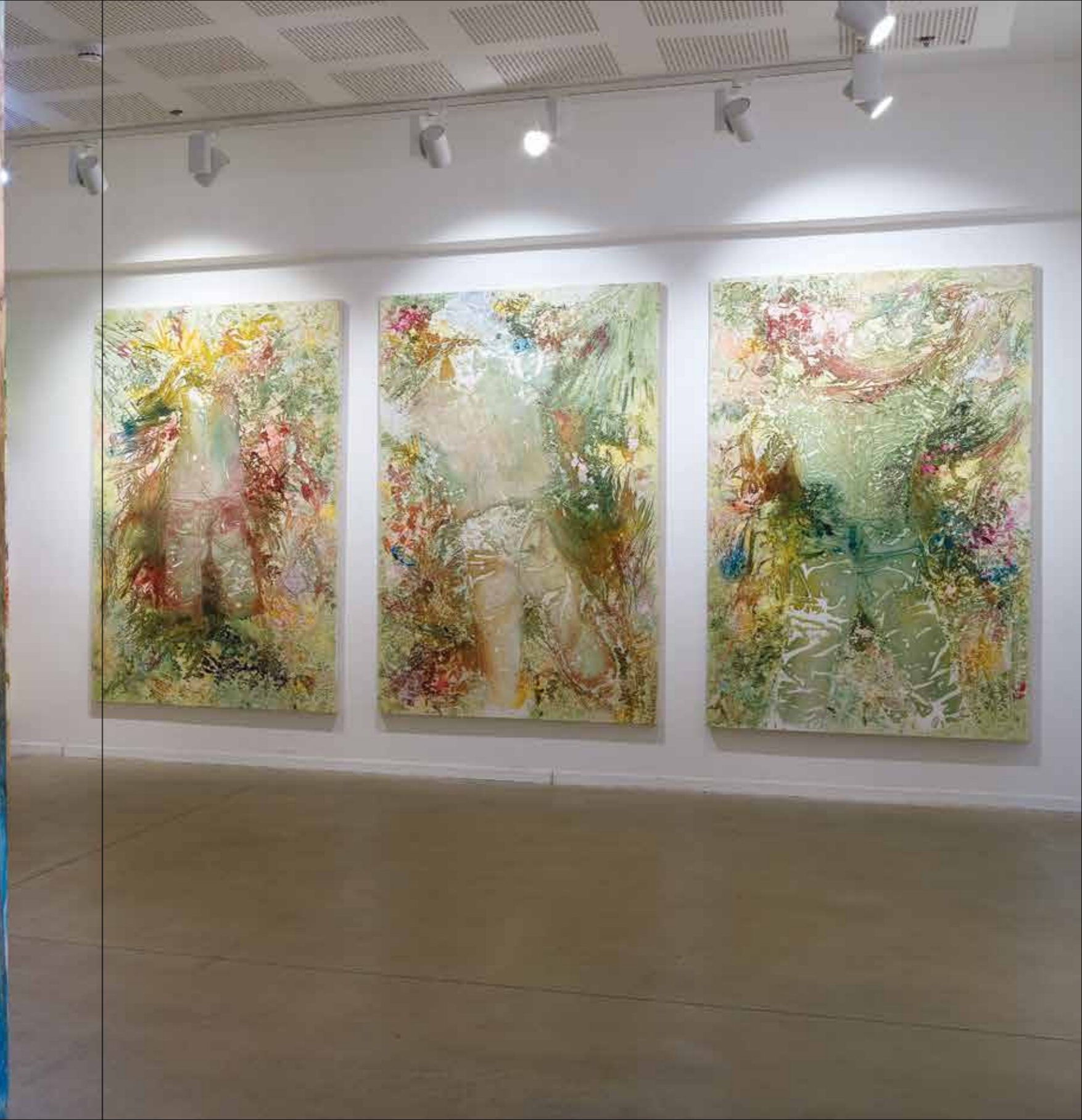
הסביבה הכמו-אקולוגית שיוצרת רשף מתייחסת למכלול שלם של אזורי קיום אנושיים וטבעיים כאחד, המצויים בחיכוך זה עם זה. היא מתייחסת גם למערכי חיים ולהתנהלות של האדם במכלול הקיום הטבעי, ויחסי התלות

ההדדית ביניהם. ההצבה הציורית המוצגת בתערוכה מעלה זיכרון משותף של שיטוט בעולם אוטופי, מעין מרחב מוגן המבקש להציע אלטרנטיבה כמעט נאיבית למציאות המאיימת בחוץ. סביבת ההתכנסות שרשף מזמנת בגלריה ותוואי השיטוט בה, מציעים סביבה מדומיינת ומדמיינת שנועדה לאפשר מרחב נוסטלגי, משותף ופרטי בו בזמן. החוויה וההפנמה הן חוויות אישיות, לכן, ההליכה הלוליינית נעה בין זמנים אישיים וקולקטיביים, תוך חיפוש תמידי אחרי יד מכוונת שתוביל אותנו.

יצירת אמנות – כמו גם יצירת התיישבות יש מאין – היא מעשה אופטימי ומלא אמונה. אפשר למצוא בתכונה של האדם היוצר את הדחף לשנות ולשפר, לברוא מחדש ולממש חזון שמצוי בעיני רוחו, להעביר מסר ולחוש את האיכויות המשפיעות שלו על הסביבה ועל התודעה. בסדרת ספריו 'משפחת האדמה' מאמצע המאה העשרים, תיאר סמילנסקי את חייהם של ראשוני היישוב, שבאורח סיוזיפי נאלצו "להיכשל וליפול ולקום ושוב ליפול ולקום"³. בעוד סמילנסקי יזם, חינך, כתב, פרסם ודחף לבנייה חדשה של חברה, נינתו, רתם רשף, מציעה בתערוכה 'משפחת האדמה', מניפסט חברתי ותרבותי. האמנות משמשת לה פלטפורמה לדיון בשינויים אקו-חברתיים במרחב הציבורי, ותהייה כיצד האדם פועל ומושפע ממנו ובתוכו. היא מציעה סדר חדש הפועל לאורה של החמלה וההתחשבות שלנו, בנמצאים לידנו ובסביבתנו.

3 עמנואל בן גוריון, 'משפחת האדמה: על ספרו של משה סמילנסקי', פרויקט בן יהודה ברשת.

List of Works

1. Ghost Library IV, 2017, diluted acrylic on canvas, 122x304 cm / 48x120 in (diptych)
2. Habitat Mom, 2019, diluted acrylic and mixed media on canvas, 200x130 cm / 51x79 in
3. Habitat Dad, 2019, diluted acrylic and mixed media on canvas, 200x130 cm / 51x79 in
4. Habitat Me, 2019, diluted acrylic and mixed media on canvas, 200x130 cm / 51x79 in
5. Ghost Library Gray, 2021, diluted acrylic and mixed media on canvas, 2.13x10 m / 84x393 in
6. Ghost Library Blue-Brown, 2021, diluted acrylic on canvas, 2.13x10 m / 84x393 in
7. Firstborn Ghost Library, 2017, diluted acrylic on canvas, 2.13x8 m / 84x314 in
8. Orchard, 2017, diluted acrylic on canvas, 2.13x10 m / 84x393 in
9. Eden I, 2017, diluted acrylic and mixed media on canvas, 2.13x15 m / 84x590 in
10. MomDadMe, 2019, diluted acrylic and mixed media on canvas, 2.13x25 m / 84x984 in
11. BookOrchard, trees and books installation, 2024

רשימת עבודות

1. ספריית רפאים IV, 2017, אקריליק מדולל על קנבס, 122x304 ס"מ (דיפטיר)
2. הביטאט אמא, 2019, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 200x130 ס"מ
3. הביטאט אבא, 2019, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 200x130 ס"מ
4. הביטאט בת, 2019, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 200x130 ס"מ
5. ספריית רפאים אפורה, 2021, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 2.13x10 מ'
6. ספריית רפאים כחולה-חומה, 2021, אקריליק מדולל על קנבס, 2.13x10 מ'
7. ספריית רפאים בכורה, 2017, אקריליק מדולל על קנבס, 2.13x8 מ'
8. פרדס, 2017, אקריליק מדולל על קנבס, 2.13x10 מ'
9. עדן I, 2017, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 2.13x15 מ'
10. אמאבאבת, 2019, אקריליק מדולל ומדיה מעורבת על קנבס, 2.13x25 מ'
11. פרדספר, מיצב עצי הדר וספרים, 2024

as well as to that of Rehovot. He also impacted his great-granddaughter's perspective on life. Smilansky was an entrepreneur and farmer, as well as an activist, author, and publicist, extensively engaged in education and writing. Many of his books and publications, portrayed life in the Yishuv, the pre-state Jewish community in Eretz Israel. The tempestuous story of his life is described in the books, among them his biography, titled with one of his frequent sayings: *If there is agriculture here, there is a homeland here.*¹ His is a story of deep involvement in the settlement of the Land and its development, based on commitment to the earth, flora, and people. Through this heritage, he used to conclude his speeches by saying, "Greet the trees with 'Good morning,' and they will respond with 'Happy New Year'."²

It seems that this devotion has also been passed into Reshef's oeuvre. It is a commitment not only to the environment but also a commitment to artmaking out of joy and belief in goodness; work that resonates an existing reality and creates an alternate reality. Adherence to the goal and perhaps stubbornly persisting in one's vision, are expressed in long work processes in the studio, and in observing the art-making as coming into form through gradual, multilayered action.

In her process, Reshef gathers memories from her immediate and distant environments, the urban nature encompassing her, and her ability to map, reflect the surroundings, and process the collected details into a subjective experience. The "duration" of the gathering and the "length" of the piece connect into a "continuum" that Reshef presents. The exhibition opened during times of deep crisis in Israel, now undergoing the most difficult period in its history. Distant seeds of destruction, originating in a repressed past, have now exploded. Within a sea of pain and darkness, Smilansky's optimistic vision encounters his great-granddaughter's elegiac-nostalgic vision. The creation of a new town during the First Aliya (the first wave of mass immigration) and the founding of a flourishing state are coming face to face with a dystopian current reality. It seems that we must now – as then – create something from the ground and rebuild an active, aware society based on a bond to the land, integrity, and hard work, based on a belief in the power of the nation's resurgence from dust and ashes.

¹ Danny Bar Maoz, *If there is agriculture here, there is a homeland here, Life of Moshe Smilansky*, (Rehovot: Rehovot Municipality and the Council for the Conservation of Heritage Sites in Israel, 2015).

² Ibid., 220.

Beyond the ripples of concrete reality and its transformation into an intimate depiction on the canvases, Reshef creates "Breaths of Spirit" (title of her exhibition from 2010), mental spaces into which viewers are invited to enter. Walking along the scroll paintings hints at walking through paths in the citrus orchards or meandering through the vineyard rows. Here as there, the wandering stroll enables the personal journey between internal and external, in a cycle of growth and change, with a gaze moving outward and inward.

The quasi-ecological environment that Reshef creates refers to an entire cluster of human and natural habitats that are in conflict. She also refers to life systems and how human beings conduct themselves throughout the natural universe and their relations of mutual dependence. The painterly installation brings up the shared memory of wandering through a utopian world, a kind of protected space seeking to offer an almost naïve alternative to the threatening external reality. The gathering area that Reshef has set up in the gallery and the route through it proposes a simulated, imagined garden creating a nostalgic expanse, simultaneously collective and private. The experience and internalization are individual experiences; therefore, the walk alternates between the individual and the collective, on a constant search for a guiding hand to lead us.

Making art – like creating a town *ex nihilo* – is an optimistic act, laden with faith. We can find in this quality of the maker the urge to change and improve, to create anew and realize a vision located in the mind's eye, convey a message, and sense its qualities impacting the environment and the consciousness. In his series of books "Family of Earth" from the mid 20th century, Smilansky described the lives of the early founders, who in a Sisyphean fashion were forced "to fail, fall and arise again, to fall and rise."³

While Smilansky initiated, educated, wrote, published, and pushed for the new construction of society, his great-granddaughter, Rotem Reshef, offers a sociocultural manifesto in the exhibition "Family of Earth." The exhibition discusses ecosocial changes in the public domain while contemplating the human position within. Thus, it offers a new order full of hope, compassion, and consideration for all.

³ 'Imanu'el Ben-Guryon, *Family of Earth: On Moshe Smilansky's book*, the online Ben Yehuda Project: <https://benyehuda.org/read/17816>.

Family of Earth

Hagai Segev

An ideational space is a paradise of memories, thoughts, and dreams imprinted on the soul of the individual. It is immaterial, even when it simulates reality or recreates it in material and vision. The space created by Rotem Reshef in her solo exhibition “Family of Earth” curves around and covers the gallery walls, imbued with a spiritual idea: the family legacy originating in the vision of Moshe Smilansky, the artist’s great-grandfather, one of the founders of the pioneer town of Rehovot.

Rehovot was surrounded by blooming green orchards laden with citrus fruit, and bountiful vineyards planted by Smilansky in his persistent efforts to hold the earth and plant a new homeland which would be a flourishing, fruitful habitat of creative work and connection to Nature. The entrance to the orchard and vineyard became the entry to primordial worlds, cloaked in the scents of blossoms and fruit. The rustling of the leaves, straight rows of trees leading the gaze to the optimistic horizon of creation, renewal, the growth of a community, and a new culture – all these elements are intertwined in the heritage of the artist’s family tree.

Reshef has been engaged in imprinting materials considered unneeded or surplus, covering huge rolls of canvas (one scroll in this series on view in this exhibition is 25m long). She paints illusions of memory with a ghostly presence of what seems to have ceased to exist, but is revealed anew in a different form, while turning the attention to the tiny details that make up personal memory. Reshef encases the gathered evidence and objects in paint which is absorbed into the canvas, preserving their visual and material memory in the painting once she removes them.

Through absorption and exposure, Reshef strives to tell a story and present an experience and ideas – some concrete, others abstract. These will be slowly revealed by visitors. Remaining on the canvas are “geological fossils,” artistic testimony to past collective and personal memories that connect to a turbulent present. This processed and fragmentary re-creation based on close observation and distancing invites viewers to embark on a meditative wandering through the twists and curves of the painted scrolls. Wandering through the exhibition, viewers may perhaps gain recognition of shared universal truth and a *Tikkun* through art – repair and mending.

Moshe Smilansky contributed greatly to building the Land of Eretz Israel since the early years

Rotem Reshef | Family of Earth | 19 January – 5 April, 2024 | Municipal Art Gallery, Rehovot | Gallery director: Celine Izbornitsky | Curator: Hagai Segev | Graphic Design: Dafna Graif | Photography: Avi Amsalem | Youval Hai | Text editing: Hadas Achituv | English Translation: Judith Yehudit Appleton | Printing: Reytan Ltd. | rehovotartgallery.co.il | rotemreshef.com | 2024 © Rehovot Art Gallery and Rotem Reshef.

Rotem Reshef
Family of Earth

Rotem Reshef
Family of Earth

